

Kartlegging av ålegrasforekomster i Tjeldsundet 2019, Harstad kommune

Ole K. Larsen

Kartlegging av ålegrasforekomster i Tjeldsundet 2019, Harstad kommune

Ecofact rapport 694

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Larsen, O.K., 2019. Kartlegging av ålegrasforekomster i Tjeldsundet 2019, Harstad kommune. Ecofact rapport nr. 694
Nøkkelord:	Ålegras, reguleringsplan, utvidet undersøkelse
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8262-692-7
Oppdragsgiver:	Harstad kommune
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Ole K. Larsen
Prosjektmedarbeidere:	SJ dykk, Harstad
Kvalitetssikret av:	Roy Mangersnes
Forside:	Foto: SJ Dykk i arbeid med ROV, 2019. Ole K. Larsen

www.ecofact.no

INNHold

1	INNLEDNING	3
2	METODE	3
2.1	UNDERSØKELSESONRÅDET	3
2.2	FELTREGISTRERING	4
2.3	VERDISSETTING	5
3	RESULTATER	6
3.1	LOKALITET 1, KVITNES (OMR. 9 I VEDLEGG)	6
4	OPPSUMMERING	7
5	REFERANSER.....	8
6	VEDLEGG - FELTRAPPORT.....	9

1 INNLEDNING

Det ble i 2016, gjennomført en marin feltbefaring i forbindelse med reguleringsplan for Rødskjær havn. Feltbefaringen var et ledd i kunnskapsinnhenting for konsekvensutredningen (Larsen m.fl., 2017) gitt av utarbeidet planprogram fra Harstad kommune. I forbindelse med befaringen ble det blant annet avgrenset et område med ålegraseng, en prioritert naturtype etter miljødirektoratets DN håndbok 19, kartlegging av marine naturtyper. I konsekvensutredningen ble naturtypen ålegraseng vurdert til en B-verdi og den marine delen av planområdet vurdert til stor verdi etter Statens vegvesens håndbok V712.

Fylkesmannen i Troms har, etter gjennomgang av saken, varslet innsigelse mot planen med bakgrunn i den registrerte ålegrasengen. Harstad kommune ønsket derfor en utvidet kartlegging av naturtypen ålegraseng for å øke kunnskapsgrunnlaget i et større geografisk område. Det ble gjennomført en oppfølgende undersøkelse høsten 2018 (Larsen 2018). Undersøkelsen ble gjennomført etter vekstsesongen. Det ble tatt ut 3 mindre lokaliteter ved Gausvika, Elva og Haukebø (figur 1), men disse hadde stor usikkerhet. For å sikre gode data så har det blitt gjennomført en ny undersøkelse i juli 2019. Denne gangen hadde også SJ Dykk, som har bidratt med feltundersøkelsene, med seg marinbiolog fra Ecofact for å verifisere dataene i felt.

Ecofact har stått ansvarlig for utførelsen og designet av oppdraget, mens SJ Dykk har bistått Ecofact med de marine undersøkelsene i felt.

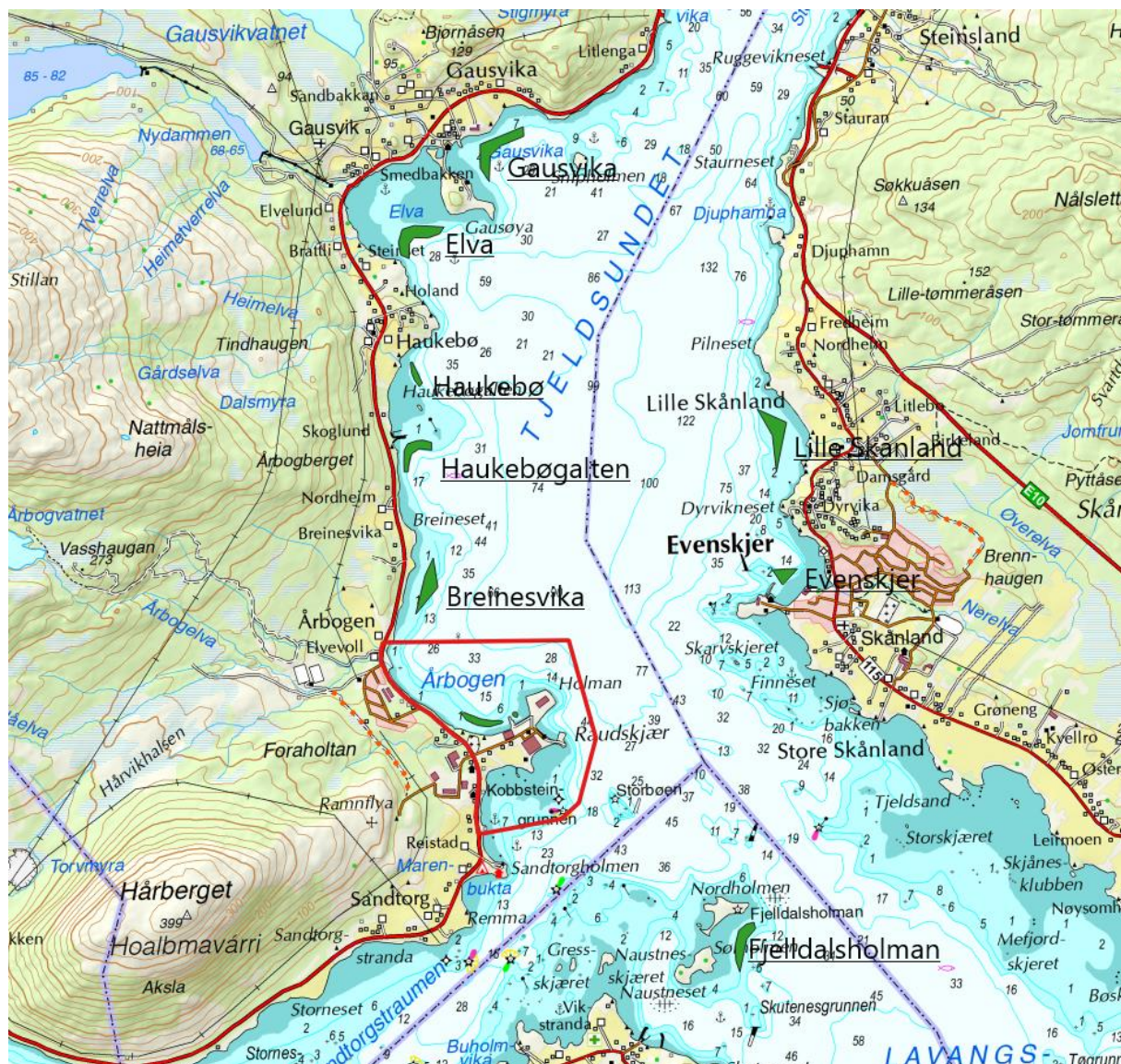
2 METODE

2.1 Undersøkelsesområdet

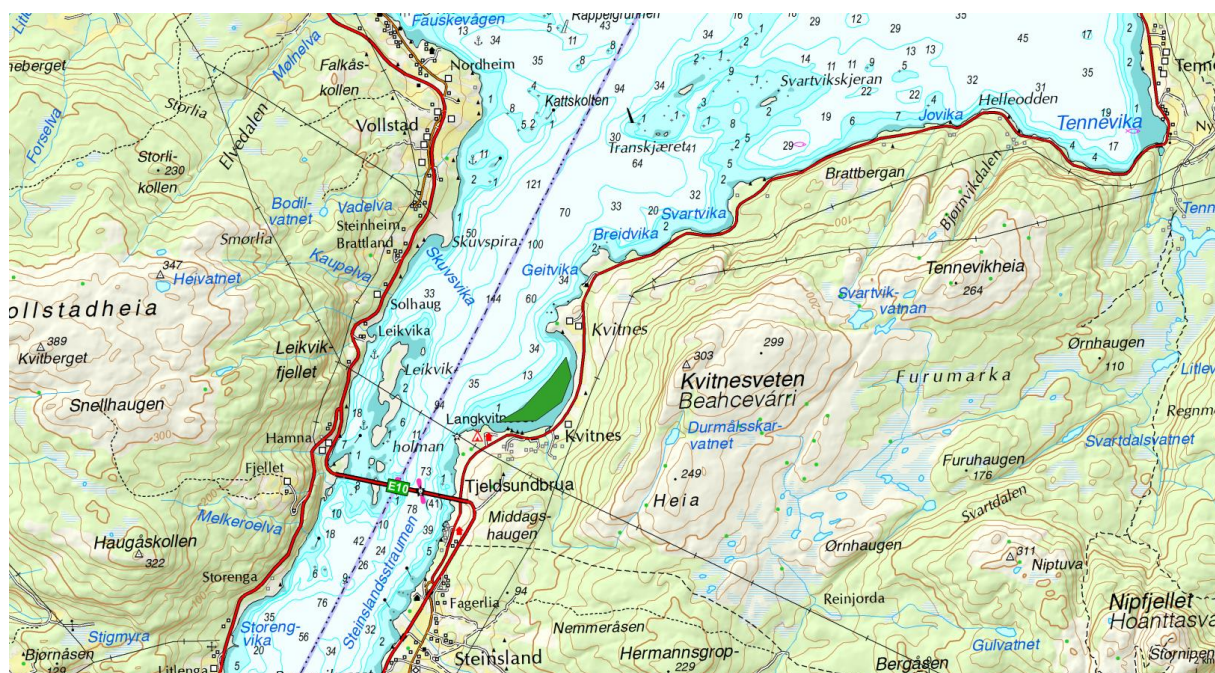
Uten å ha detaljert kjennskap til strømningsforhold, ble det i 2018 gjennomført en screening av potensielle områder for ålegras i Tjeldsundet. Området som ble vurdert gikk fra Gausvika i nord til nordlige deler av Sandtorgstraumen i sør. Det ble tatt ut 8 lokaliteter som potensielle ålegraslokaliteter. Innsynsløsningen norgeskart ble brukt til å vurdere potensielle områder. Kriteriene som ble brukt for å ta ut potensielle ålegraslokaliteter var helningsgrad på sjøbunn, dybdeforhold, og eksponeringsgrad fra den sterke strømmen i Tjeldsundet. Det vil si at helning ikke bør være større enn 10°, dybde bør være mellom 2-8 meter og området bør være relativt beskyttet. Figur 1 viser de 8 områdene som ble tatt ut sammen med den registrerte ålegrasengen fra 2016 i planområdet. Alle de aktuelle, foruten om Lille Skånland, ble rekartlagt i 2019. Det ble vurdert at Lille Skånland ikke hadde de rette fysiske egenskapene som ålegrashabitat (strømuttsatt, mye mergelbunn og større stein). Som erstatning for dette undersøkelsesområdet ble det tatt ut et nytt undersøkelsesområdet nord for Tjeldsundbrua hvor en av de ansatte hos SJ Dykk hadde observert ålegras ved en tidligere anledning.

2.2 Feltregistrering

Feltregistrering ble gjennomført av dykkerfirmaet SJ Dykk AS i sammen med Ole K. Larsen fra Ecofact. Det ble benyttet ROV for undervannsundersøkelsene. Undervannsfartøyet undersøkelsesrute ble loggført på kart (se vedlegg). Det ble også gjennomført undersøkelser i referansestasjonen innenfor planområdet. Feltregistreringen ble gjennomført 03.07.2019.

Figur 1. De potensielle ålegraslokalitetene som ble undersøkt er vist med grønne polygon. Understrekte navn viser lokalitetsnavn brukt i denne rapporten. Lokaliteten som ble registret i 2016 er innenfor planområdet (rød heltrukken linje). Lille Skånland utgikk i rekartleggingen 2019.

Figur 2. Grønt polygon markerer undersøkelsesområdet som ble lagt til som følge av lokalkunnskap. Området er Kvitnesbukta nord for Tjeldsundbrua.

2.3 Verdisetting

"DN håndbok 19, kartlegging av marine naturtyper" og "Nasjonal kartlegging av biologisk mangfold – kyst. Diskusjon og revidering av kriterier for verdisetting av marine naturtyper og nøkkelområder" er brukt til verdisetting av områdene.

Tabell 1. Verdiskalering for prioriterte marine naturtyper etter DN-håndbok 19.

Kilde	A -verdi	B - verdi	C -verdi
Marine naturtyper www.naturbasen.no DN-Håndbok 19: Marine naturtyper	Nasjonal verdi Svært viktig	Regional verdi Viktig	Lokal verdi Lokalt viktig

3 RESULTATER

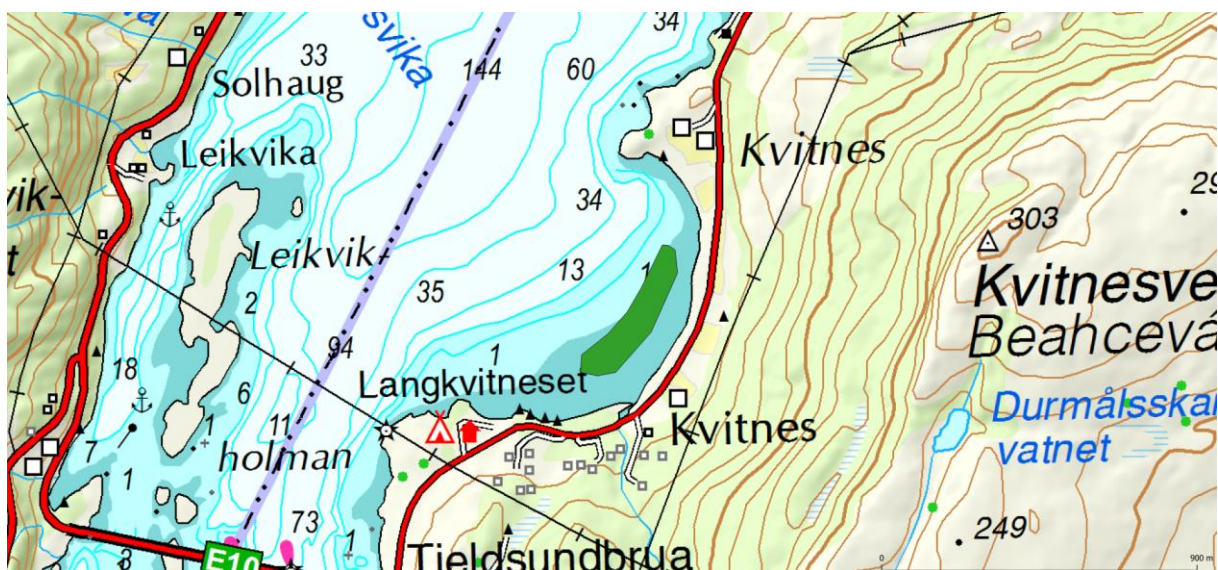
Befaringen ga grunnlag for å ta ut én ny ålegraslokalitet i undersøkelsesområdet. Dette området var den nye lokaliteten ved Kvitnes (figur 2). I områdene som ble tatt ut med stor usikkerhet i 2018 ble det ikke funnet ålegrasenger i 2019. Det konkluderes med at datagrunnlaget i 2018 ikke var godt nok, da det er lite sannsynlig at vi snakker om årlige variasjoner.

Det ble også bekreftet at ålegrasengen ved Årbogen/Rødskjær var intakt. Øvrige undersøkte områder ble det ikke funnet ålegrasenger. Se vedlegg for stedsbeskrivelser og billedokumentasjon.

Det finnes ingen øvrige registrerte ålegrasenger i det undersøkte området i offentlige databaser (www.naturbase.no)

3.1 Lokalitet 1, Kvitnes (omr. 9 i vedlegg)

Det ble avgrenset ca. 35 daa ålegras i undersøkelsesområdet. Ålegras forekommer flekkvis og sporadisk i store deler av bukta. De sporadiske forekomstene må ses under ett da utbredelsen trolig variere noe fra år til år og det er det potensielle habitatet som blir markert ut. I enkelte områder var det tett ålegraseng, mens i andre områder var forekomsten mer flekkvis. Hele bukta hadde fin sand og var et egnet område for ålegras. Ålegraset er kortvokst så langt nord som i Troms og vi befinner oss ved artens nordre grense for utbredelse. Slik sett er det vanskelig å bruke bladlengde som parameter for verdisetting slik som metodikken legger opp til. Hele Tjeldsundet er registrert som gyteområde for torsk (www.kystverket.no). Den registrerte størrelsen på engen, sammenholdt med andre faktorer som overlapp med gyteområde for torsk og regional sjeldenhet tilsier at ålegrasengen skal ha en **A-verdi**.

Figur 3. Grønt polygon viser avgrensning av registrert ålegraseng ved Kvitnes.

Figur 4. Ålegrasenga ved kvitnes. Bilde tatt med ROV.

4 OPPSUMMERING

De usikre avgrensningene fra 2018 utgikk som følge av undersøkelsen gjennomført i vekstsesongen for ålegras, 2019. Det ble tatt ut en ny lokalitet fra undersøkelsesområde som ikke var med i undersøkelsen fra 2018. Dataene ble denne gangen validert av marinbiolog i felt. Den nye lokaliteten ble avgrenset til 35 daa. og ble vurdert til en naturtype med A- verdi etter DN- håndbok 19. Det ble også bekreftet intakt ålegraseng ved Årbogen/Rødskjær.

5 REFERANSER

Direktoratet for naturforvaltning. 2007. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN Håndbok 19-2001. Revidert 2007.

Larsen, O. K., Randulff, S. T. og Haugland, Ø. 2017. Konsekvensutredning for Rødskjær havne- og industriområde. Temarapport naturmiljø. Ecofact rapport 584.

Larsen, O.K., 2018. Utvidet kartlegging i Tjeldsundet, Harstad kommune. Ecofact rapport nr. 651

Naturbase: http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/NB3_viewer.asp

NIVA. 2012. Nasjonal kartlegging av biologisk mangfold – kyst. Diskusjon og revidering av kriterier for verdisetting av marine naturtyper og nøkkelområder er brukt til verdisetting av områdene. Rapport L.NR.

Kystverket: <https://a3.kystverket.no/kystinfo>

6 VEDLEGG - FELTRAPPORT

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

Ecofact AS
Ole Kristian Larsen

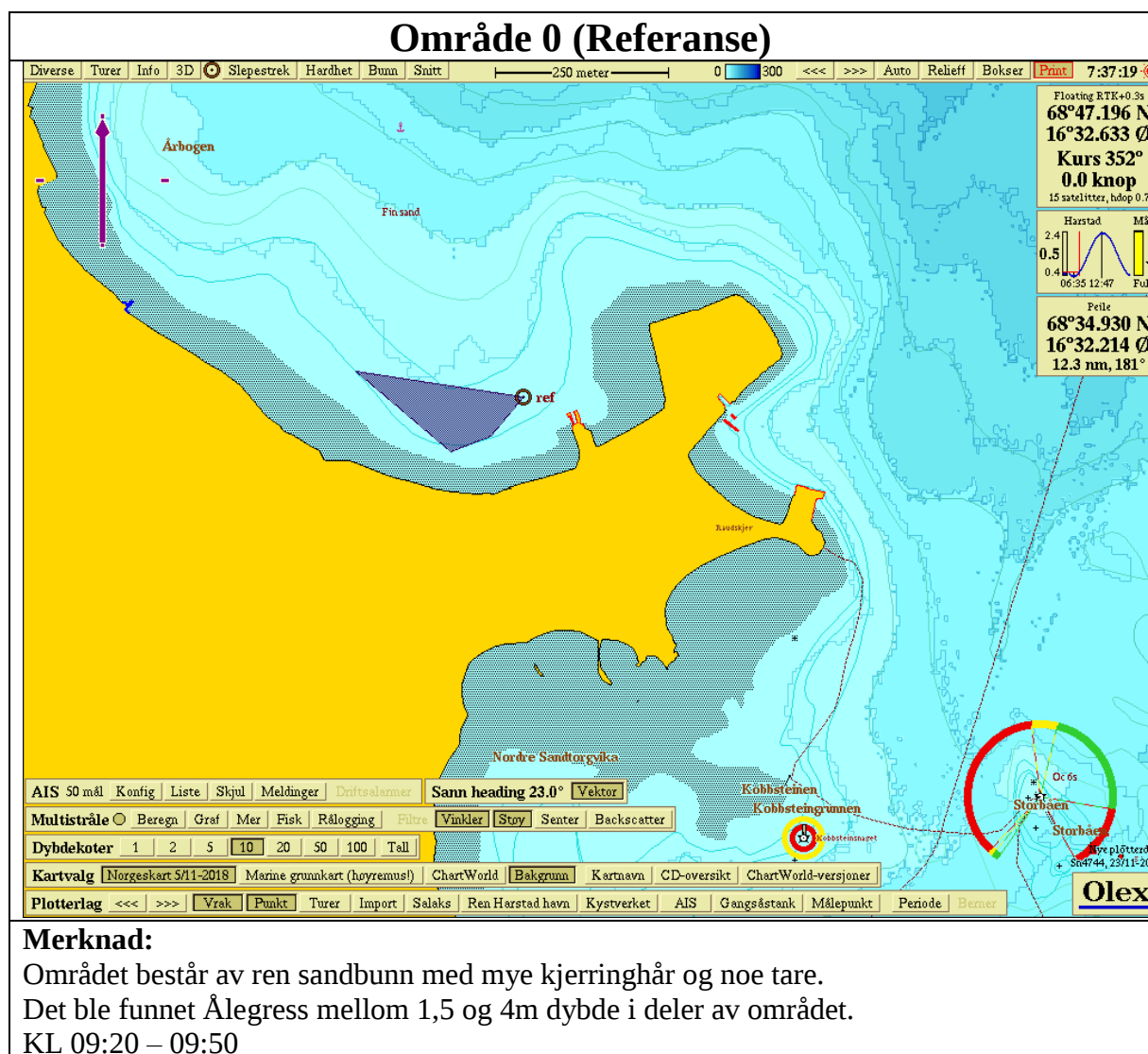
03.07.19

Sted: områder i Tjeldsund

Ålegress utbredelse i angitte områder i Tjeldsundet

Følgende rapport inneholder rubrikker med informasjon om områder hvor vi har kartlagt utbredelse/tilstedeværelse av Ålegress.

Ved denne kontrollen var Ole Kristian Larsen tilstede under kjøring med ROV.

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

Bilder:

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

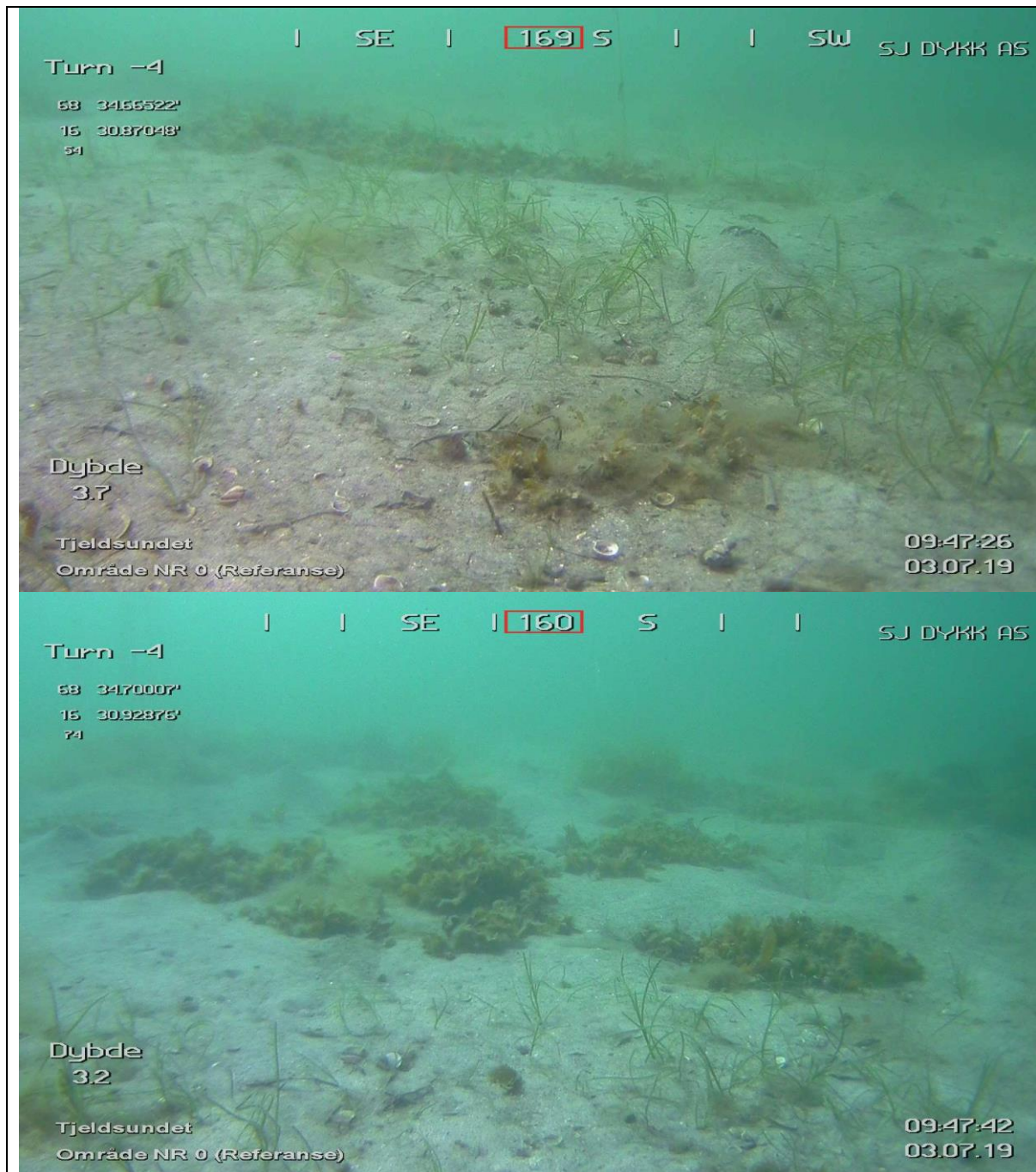
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

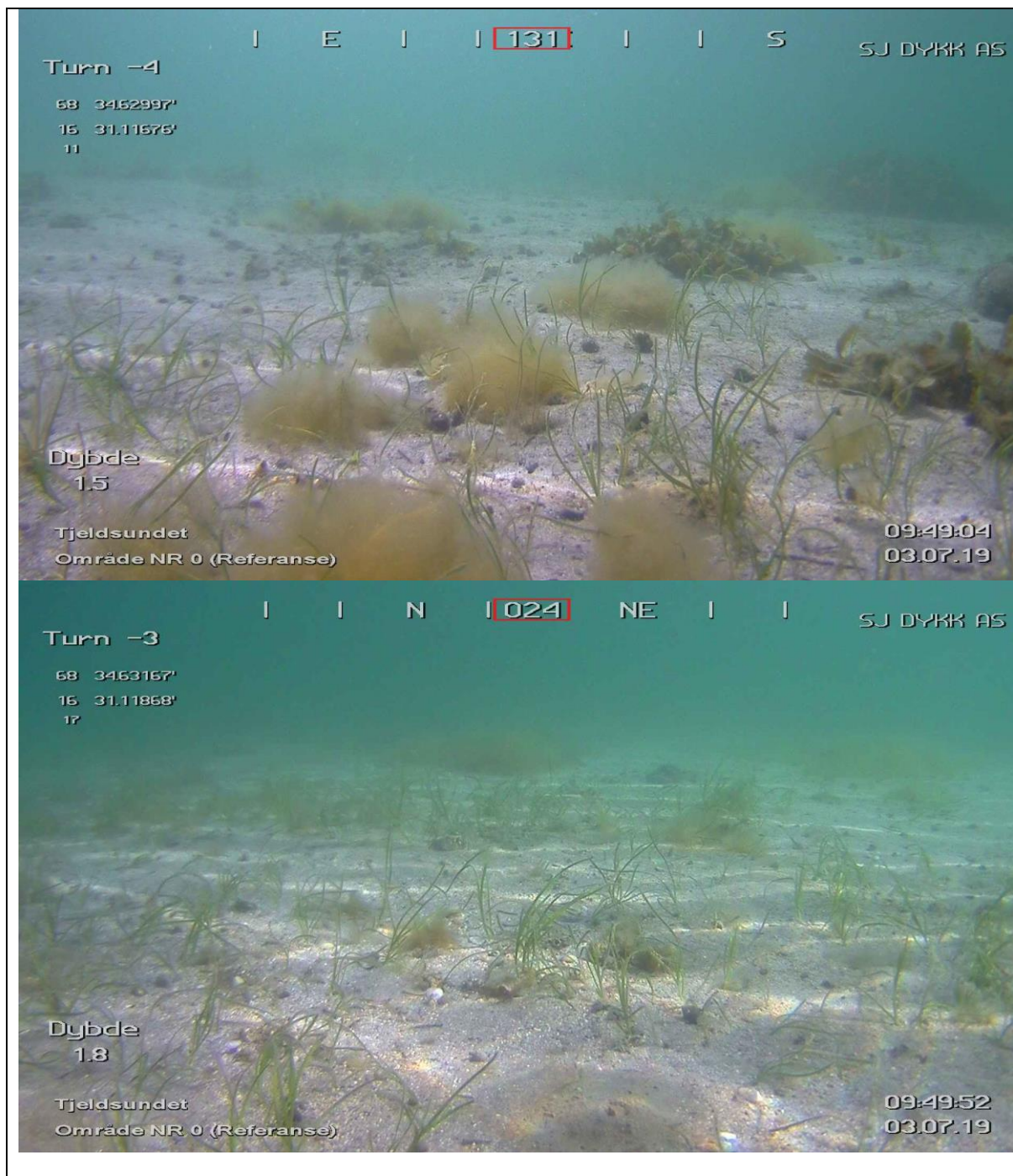
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

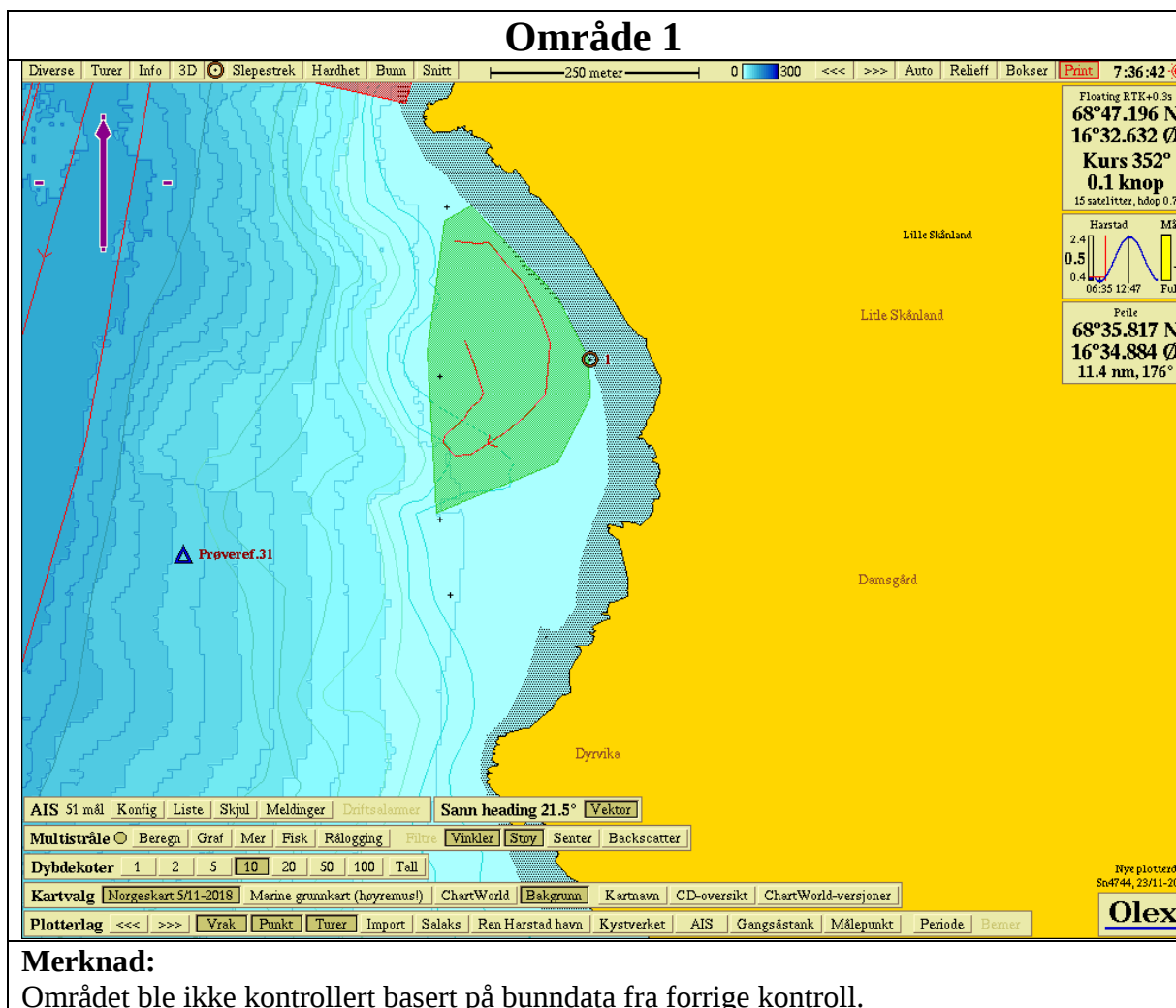
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

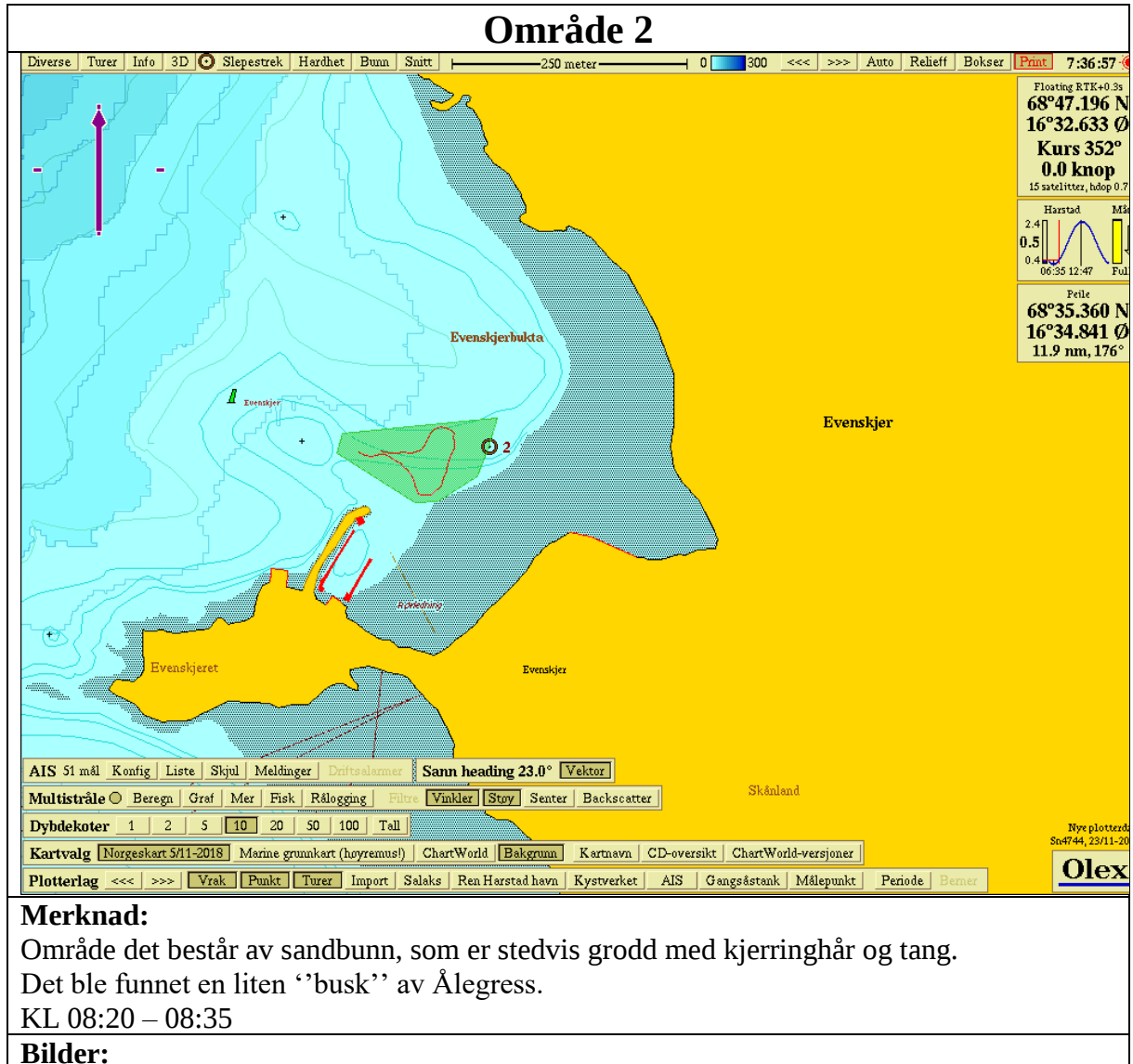

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
 Langnesveien 14
 9408 Harstad
 Mobil: 90 05 58 29
 Kto nr: 1503 04 78298
 Org. no. 912 082 180 MVA
 Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

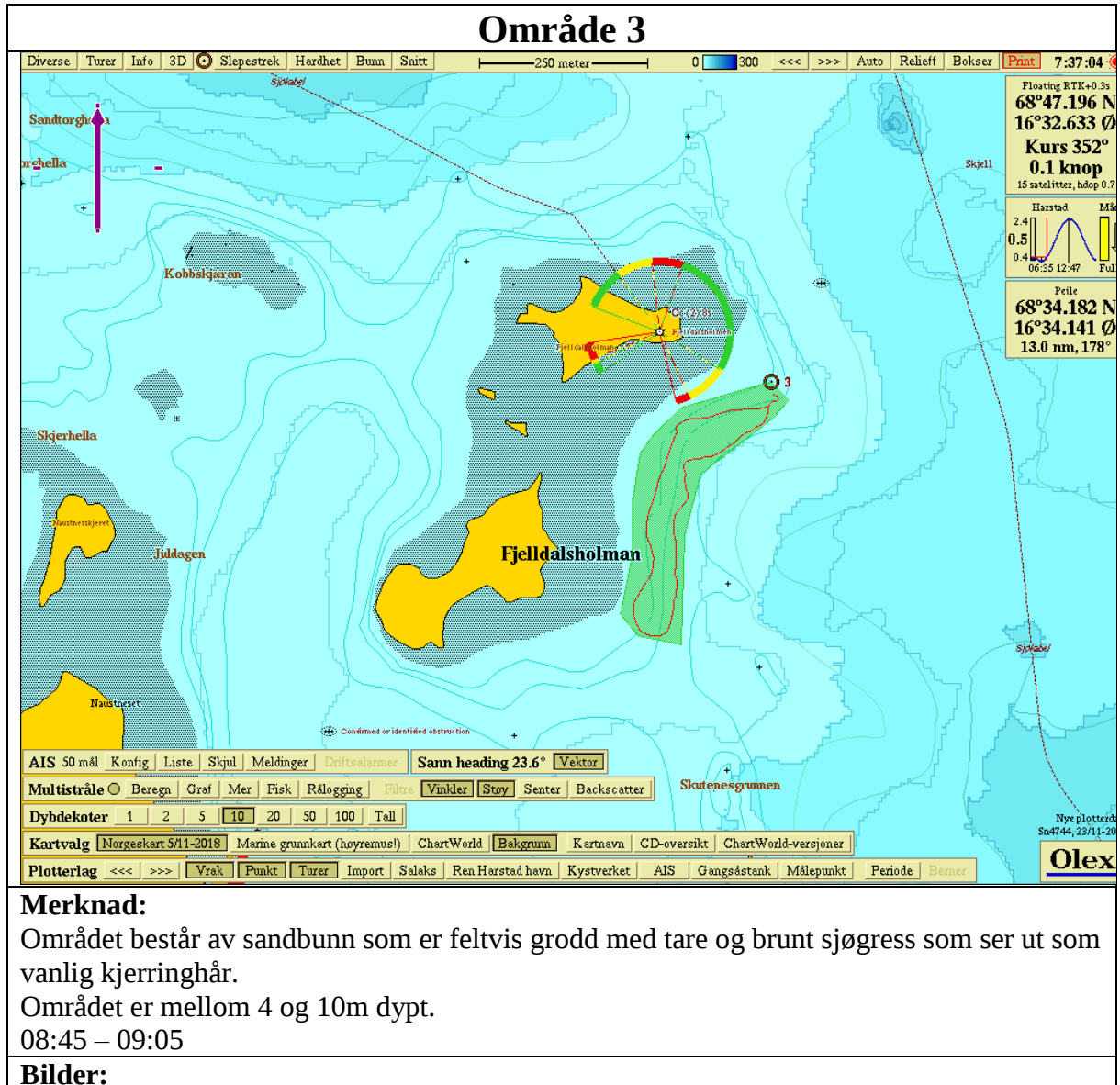
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

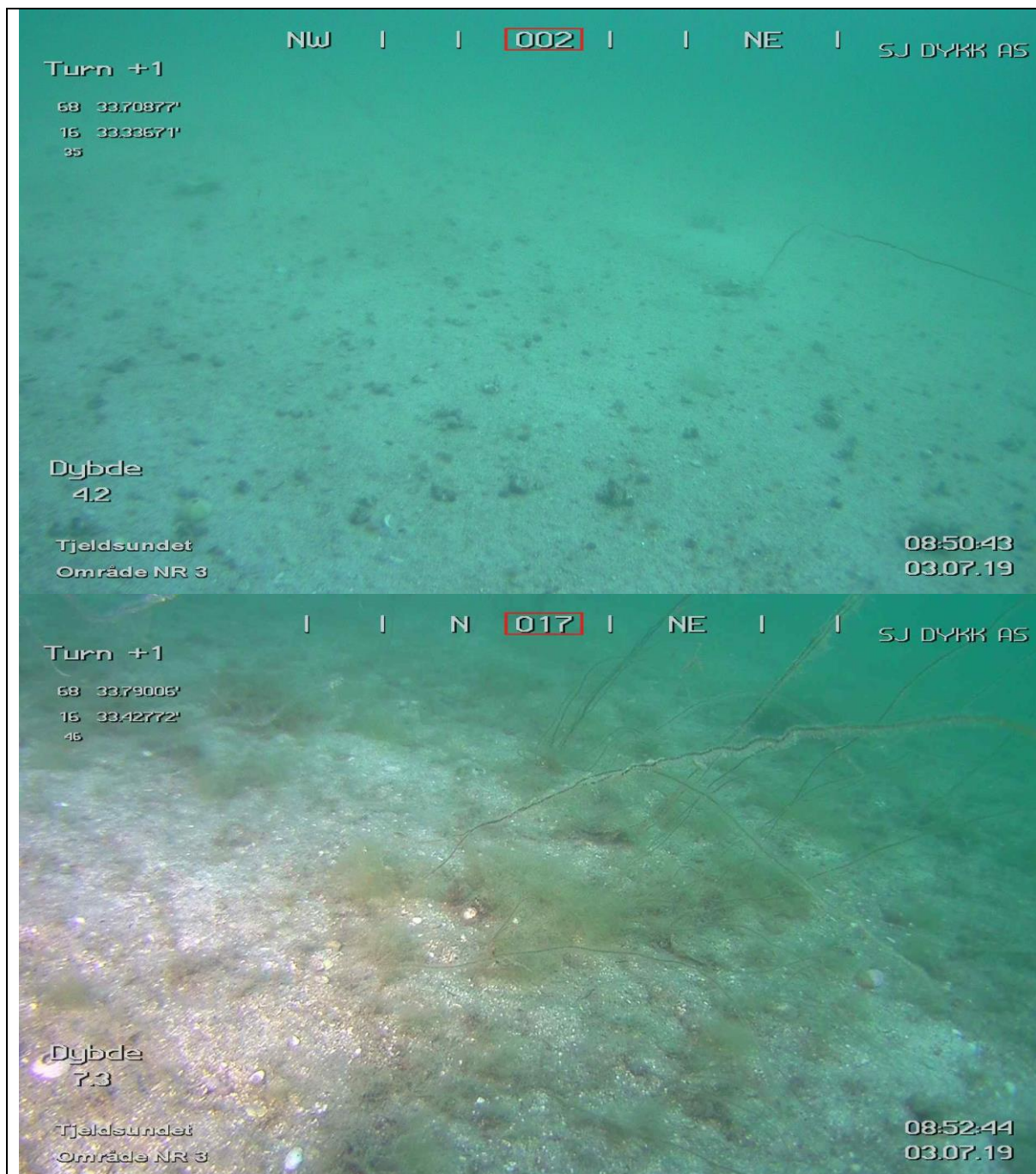
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

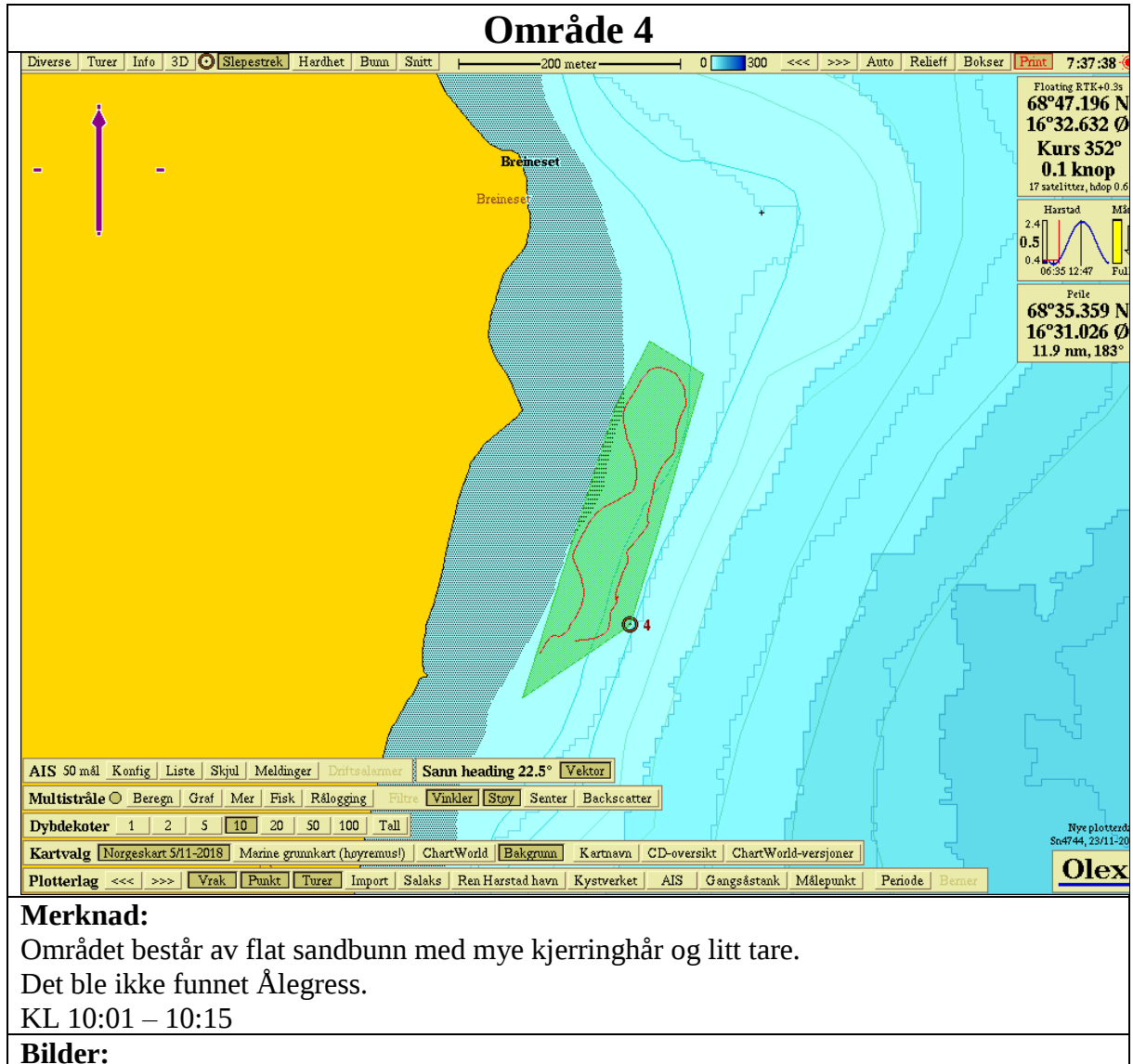

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

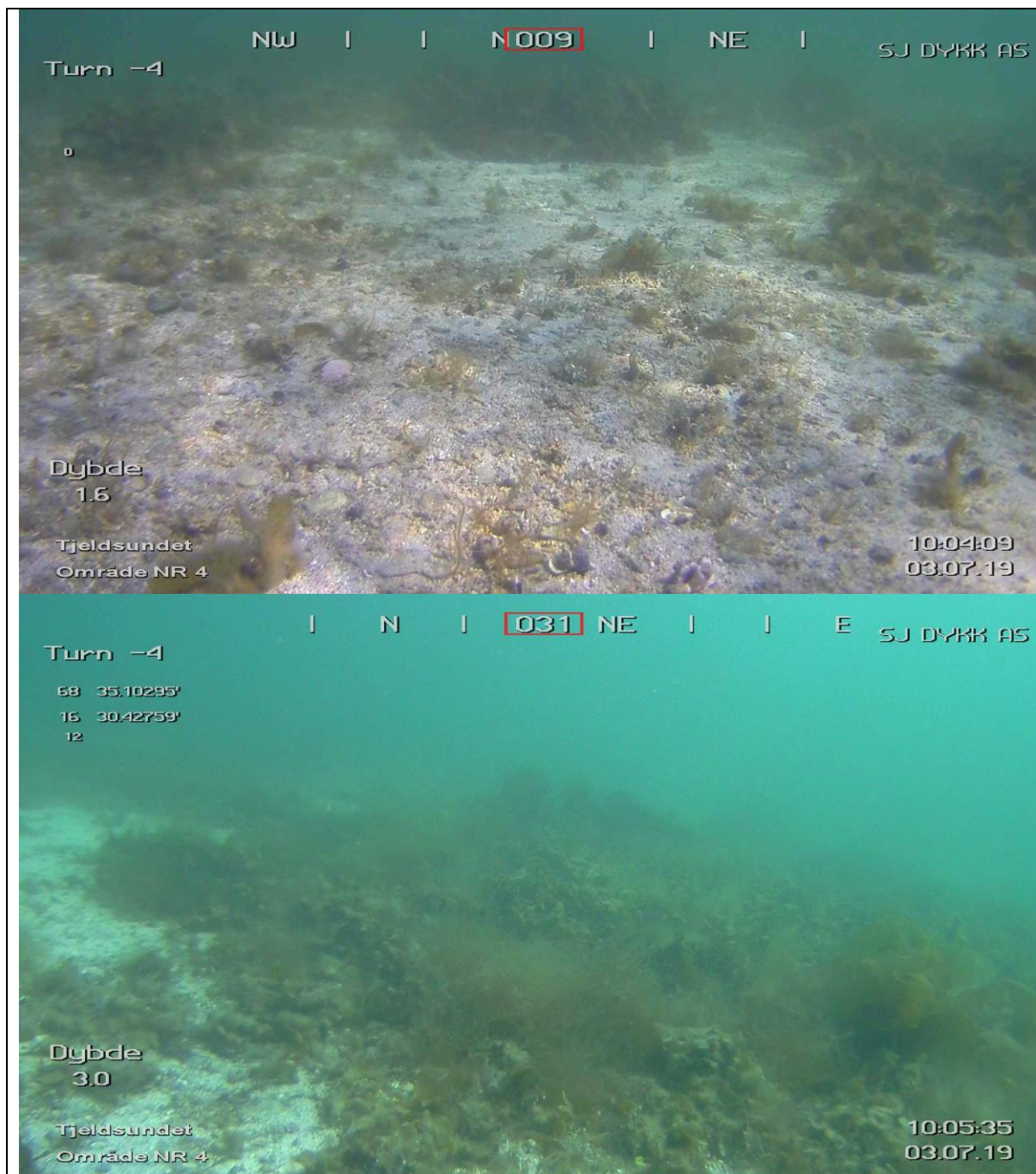

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

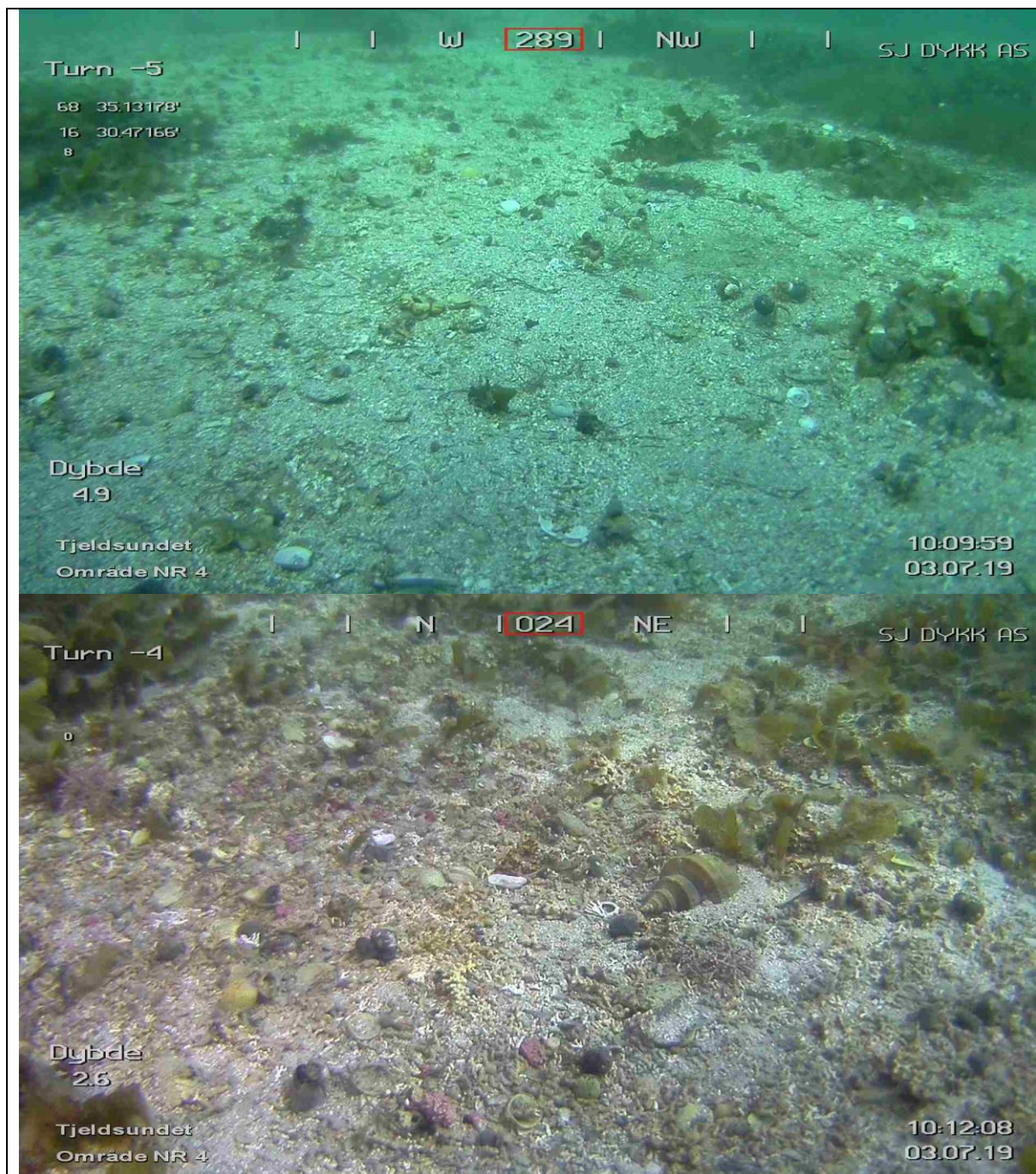
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

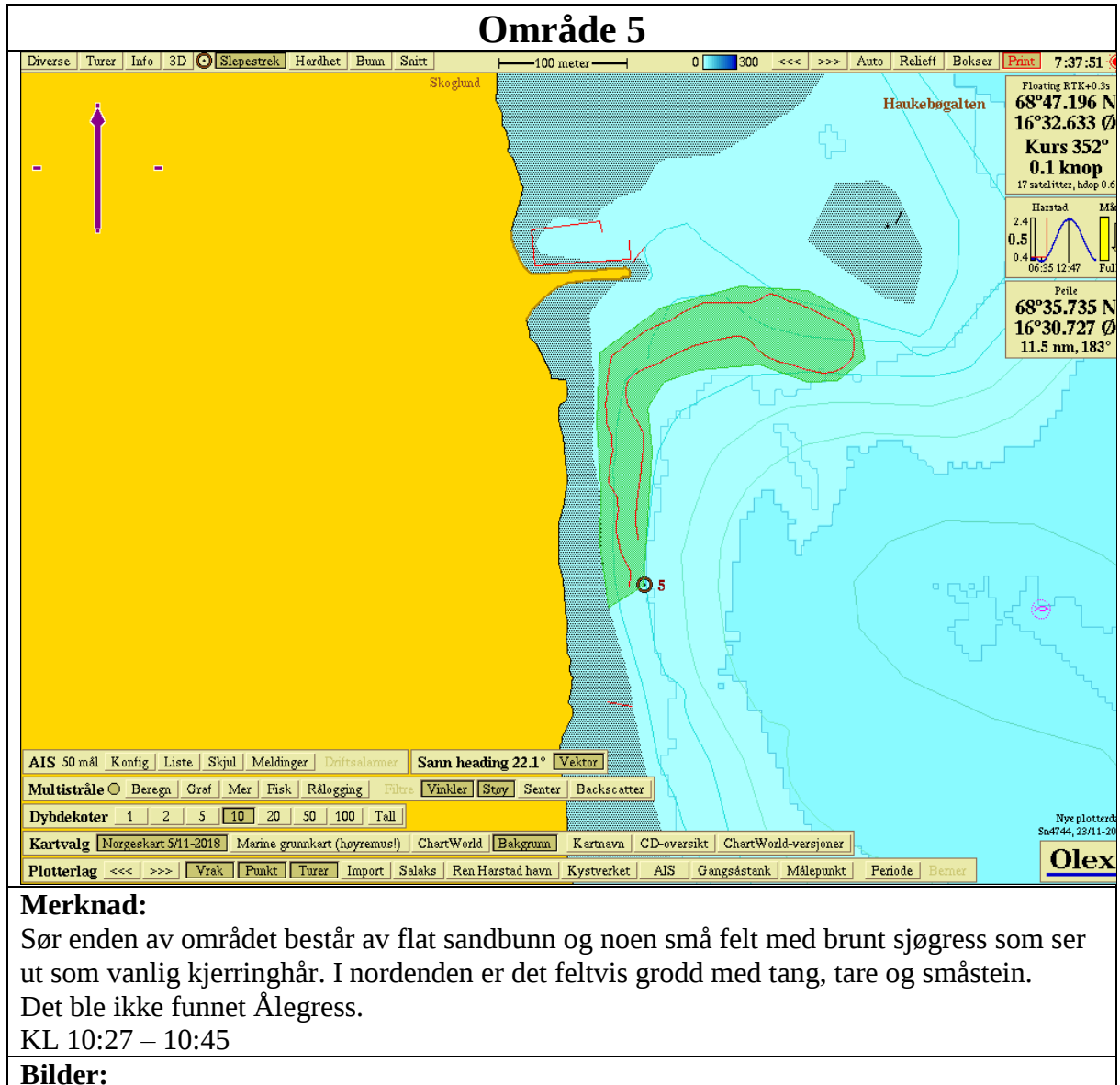

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

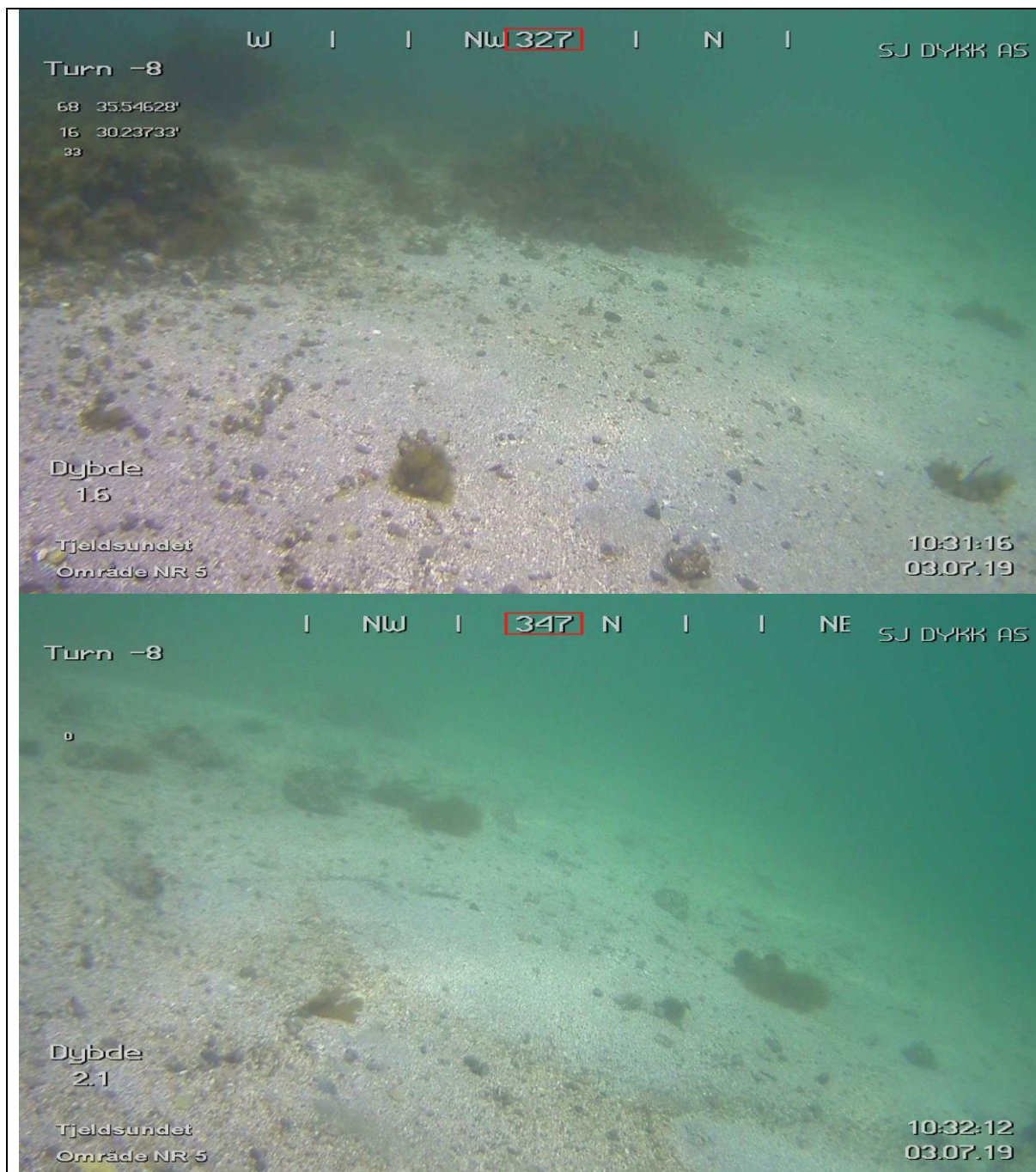

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

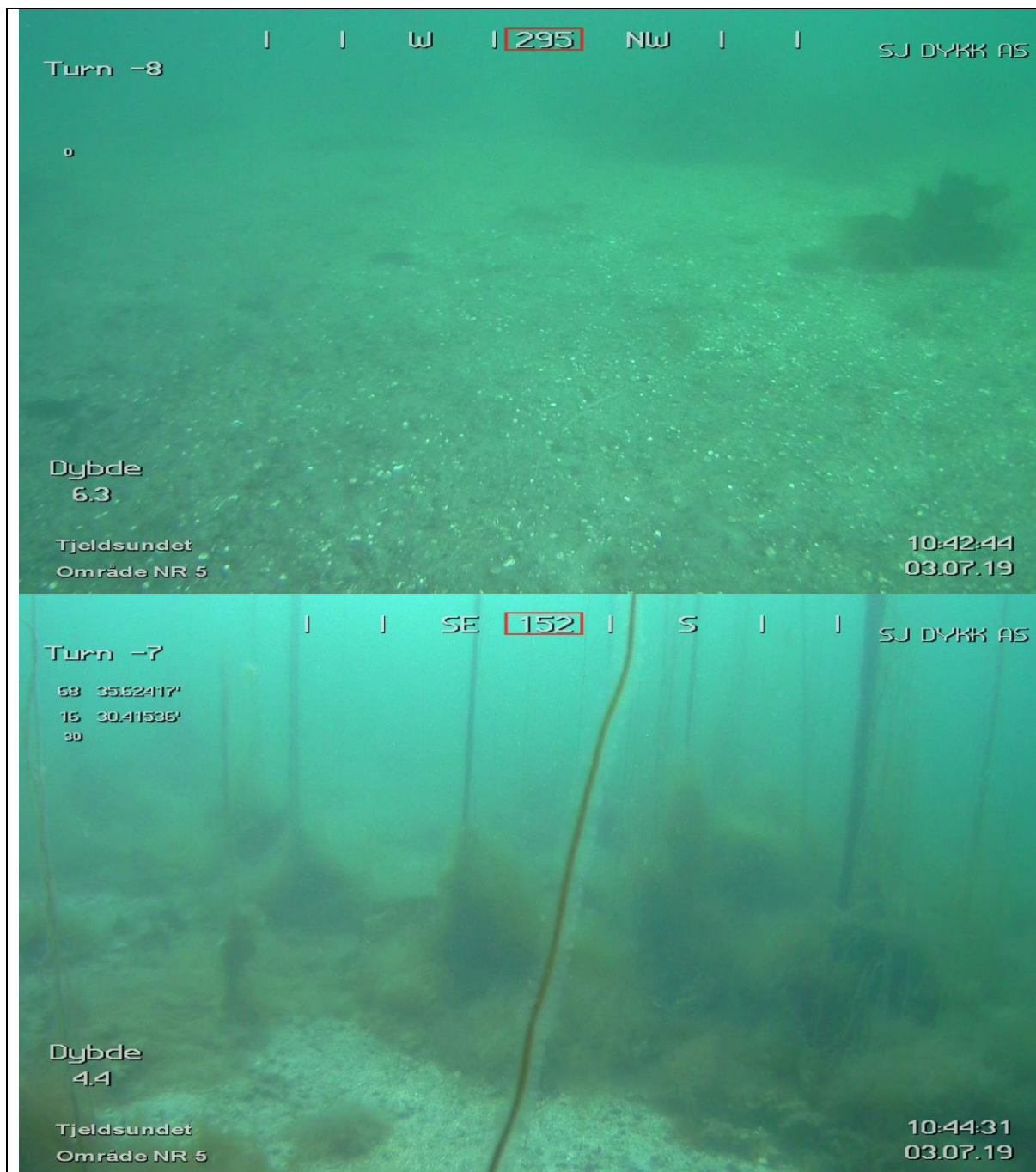
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

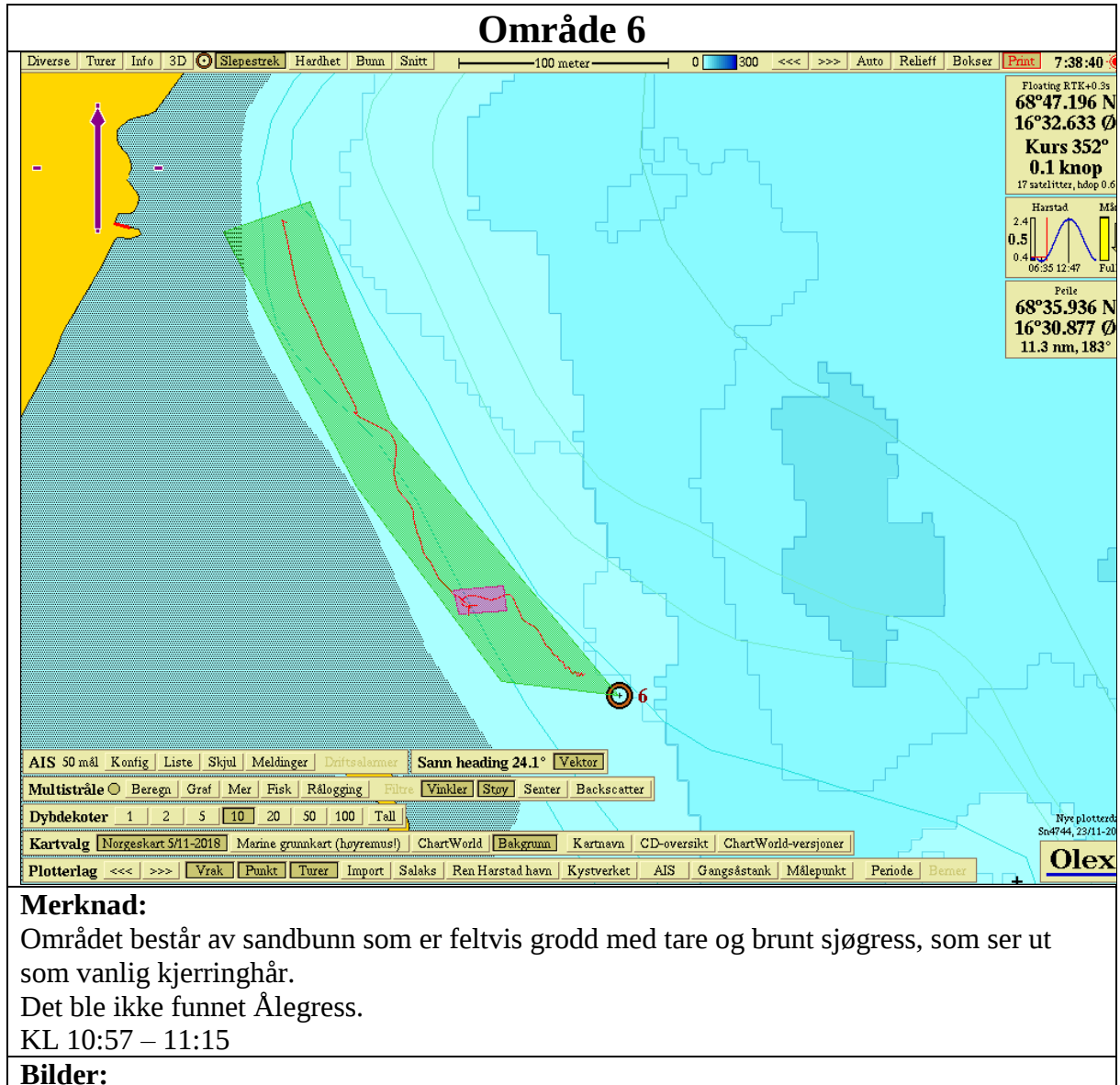

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

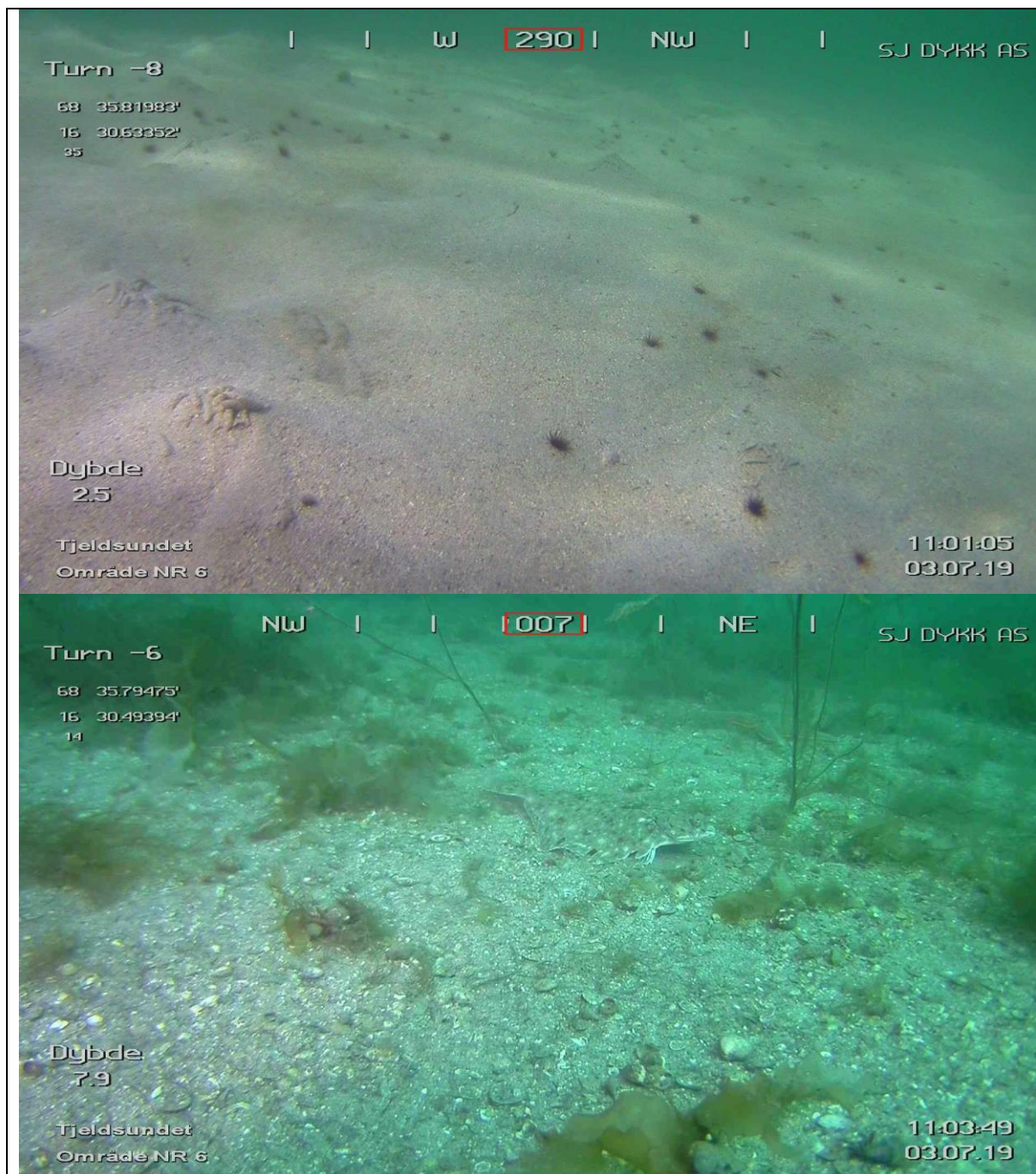

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

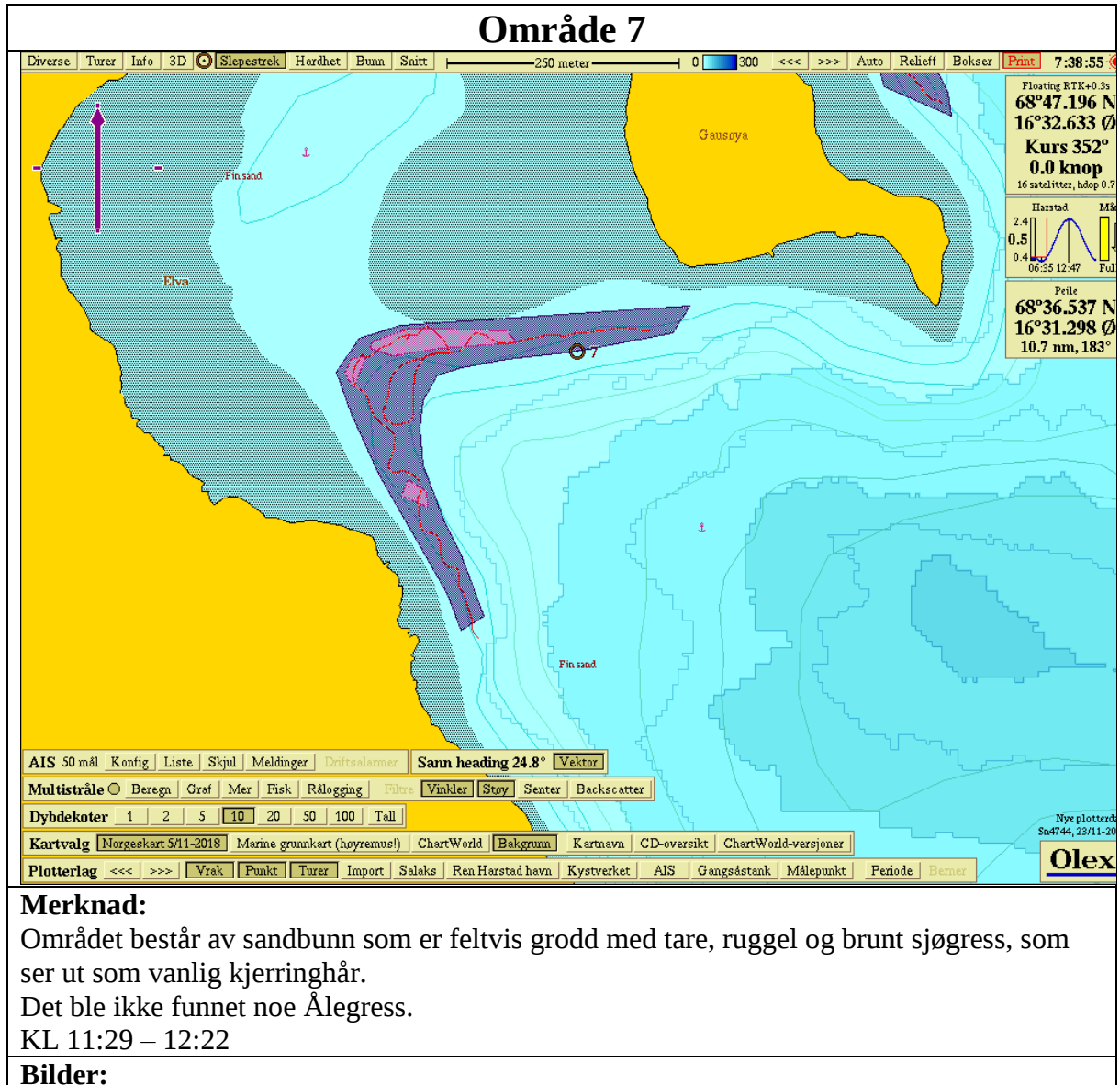
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
 Langnesveien 14
 9408 Harstad
 Mobil: 90 05 58 29
 Kto nr: 1503 04 78298
 Org. no. 912 082 180 MVA
 Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

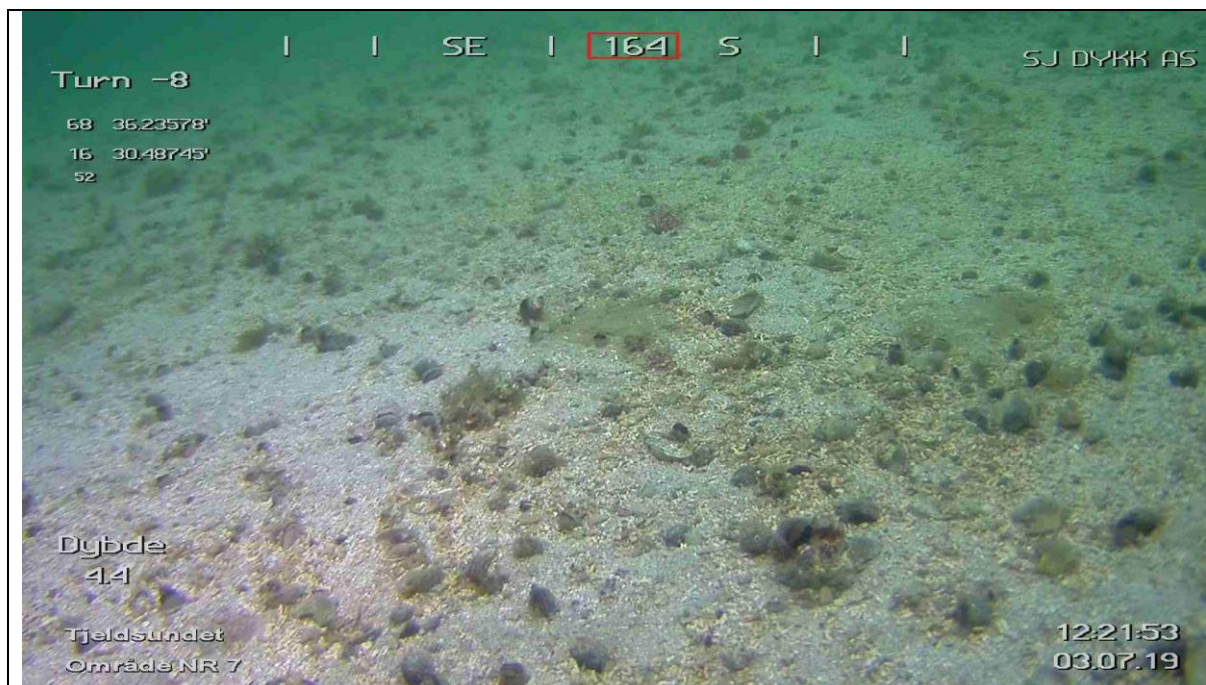
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

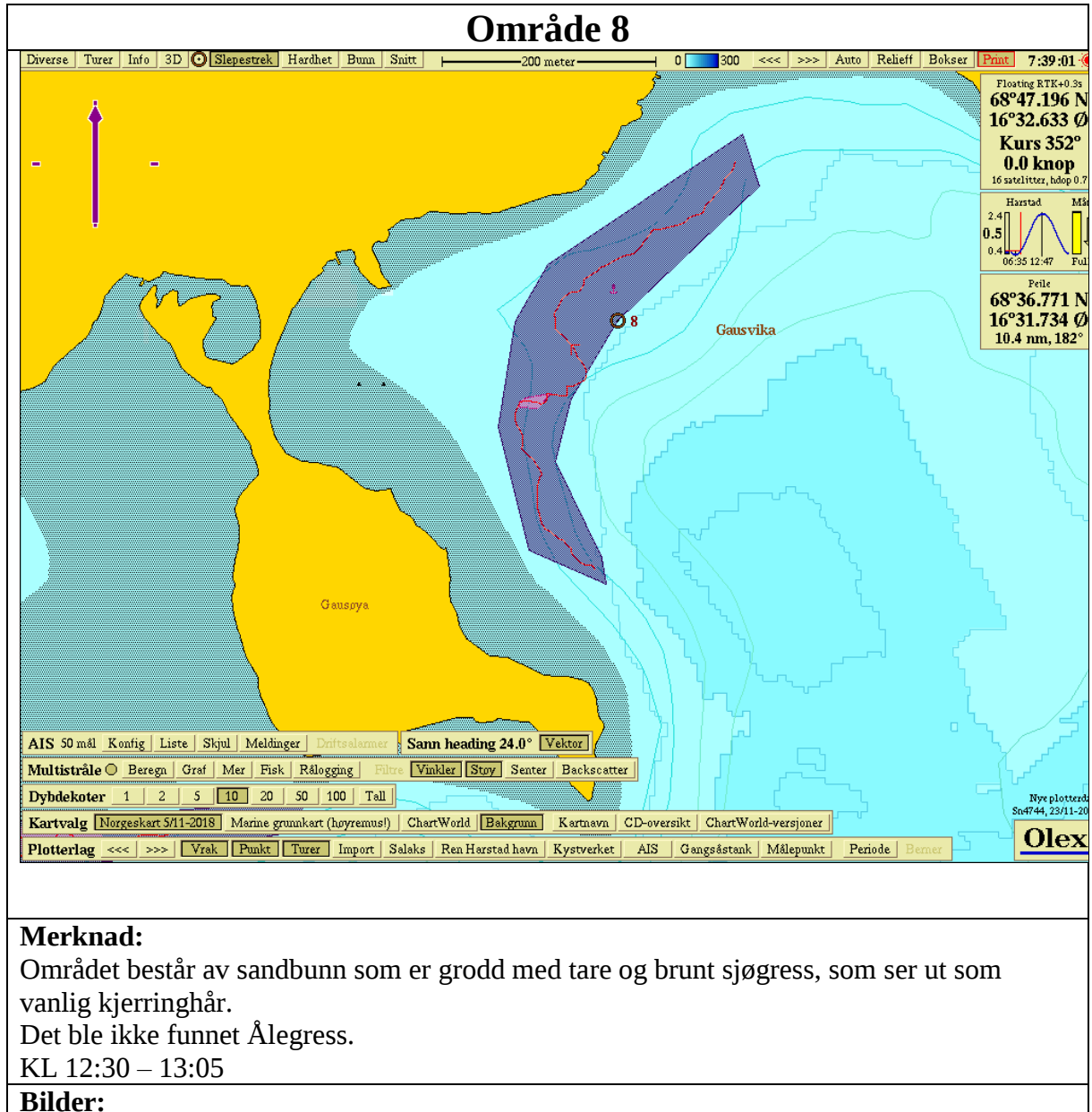

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

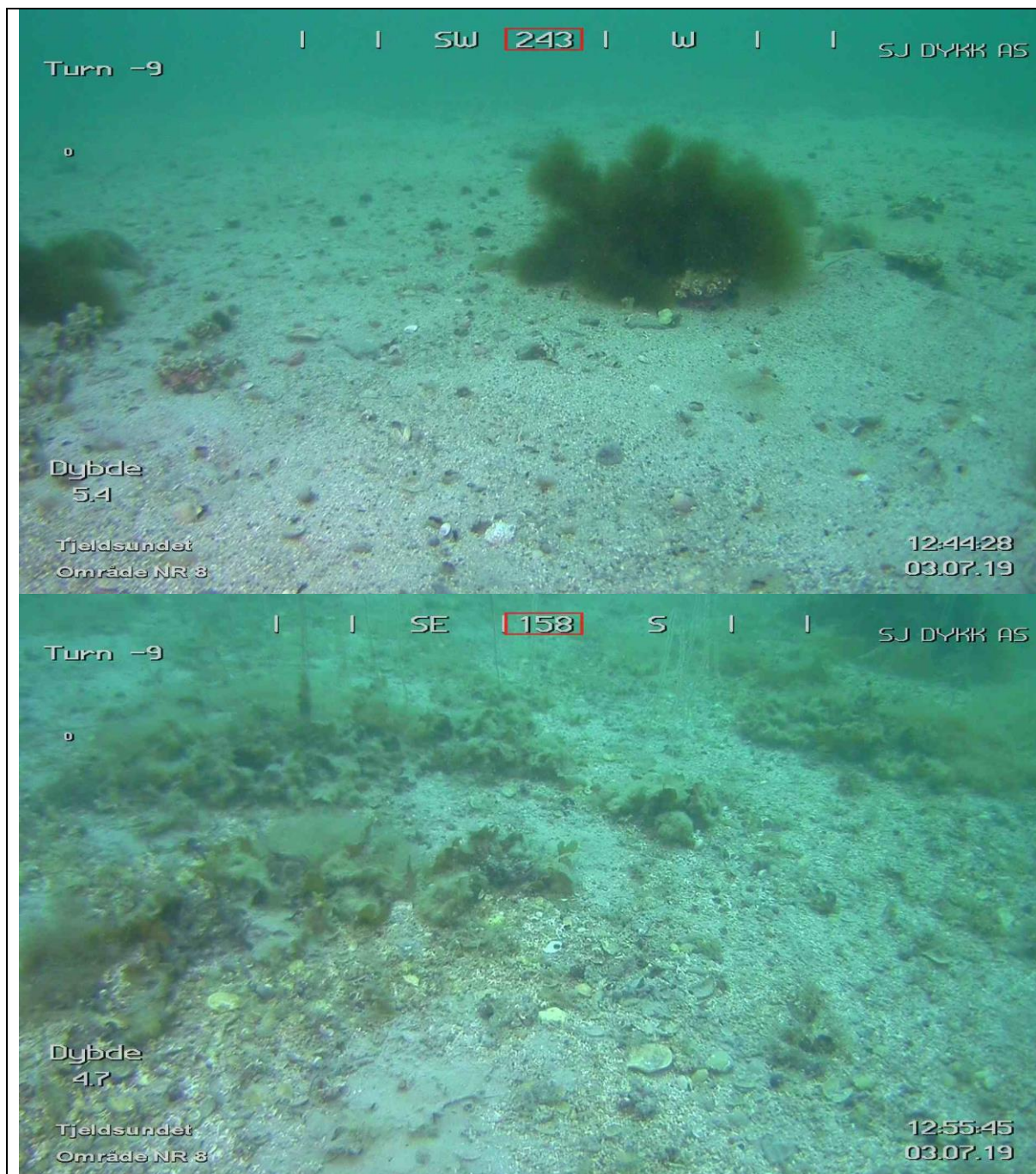

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

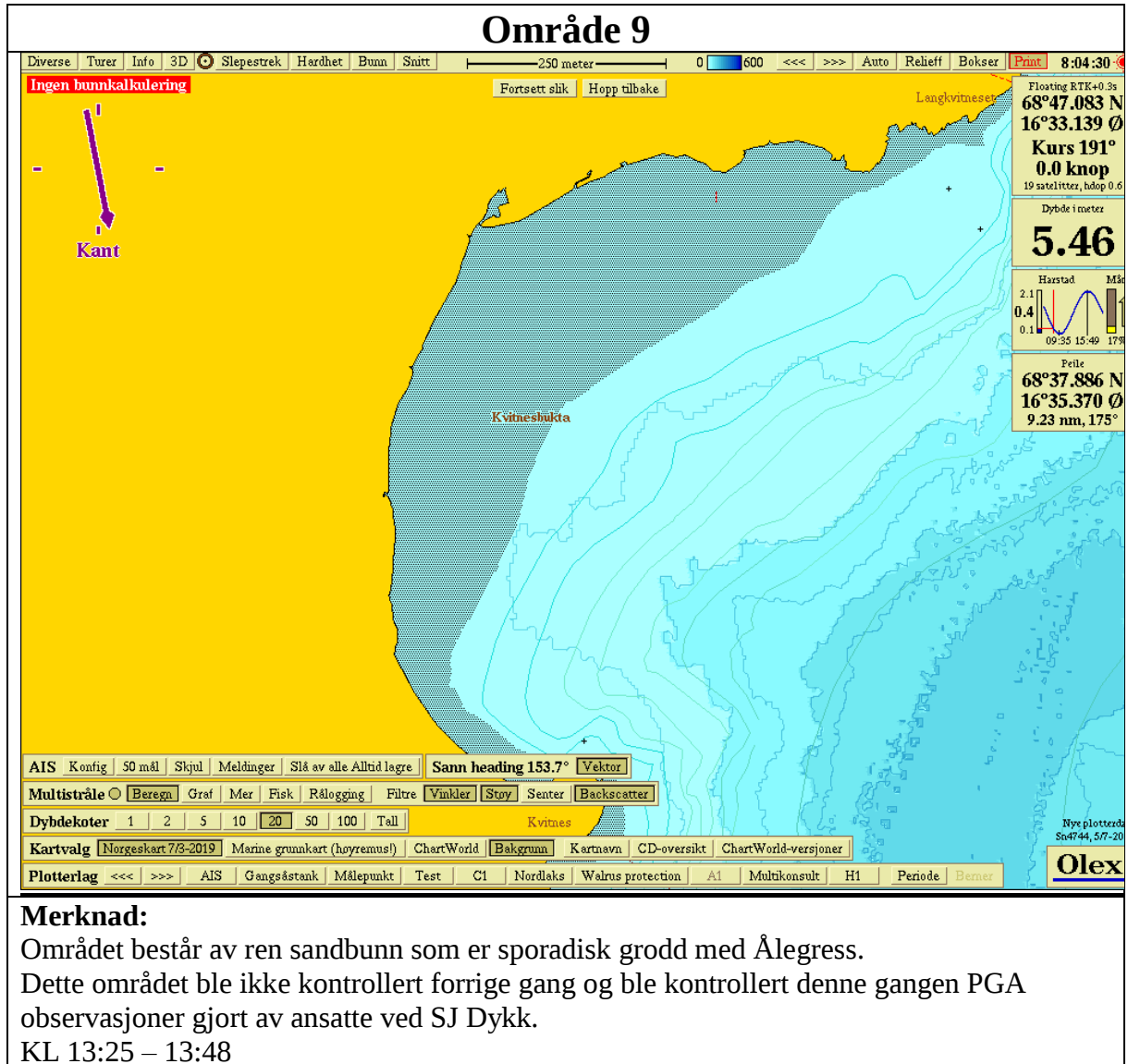

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

Merknad:

Området består av ren sandbunn som er sporadisk grodd med Ålegress.
Dette området ble ikke kontrollert forrige gang og ble kontrollert denne gangen PGA observasjoner gjort av ansatte ved SJ Dykk.
KL 13:25 – 13:48

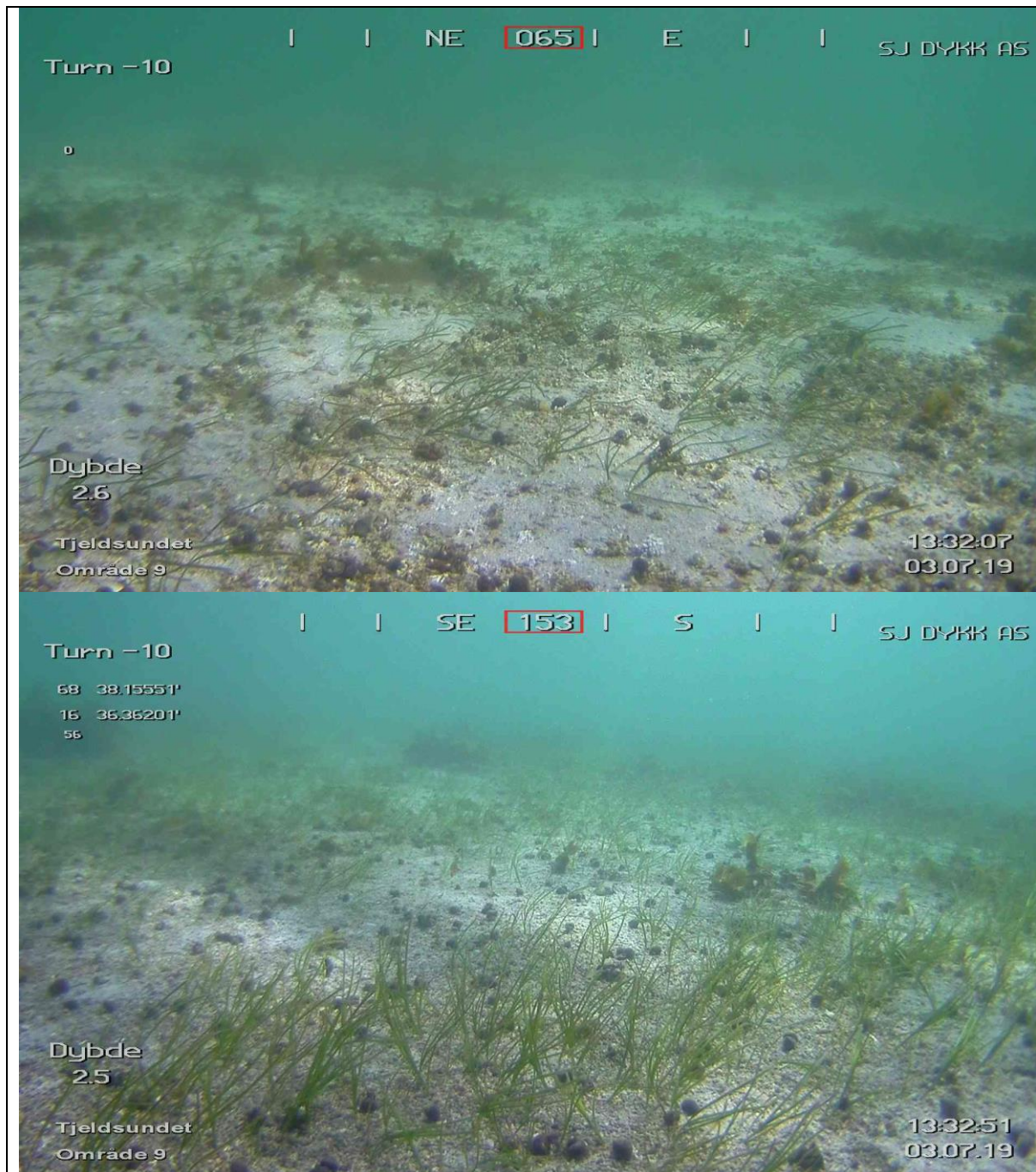
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

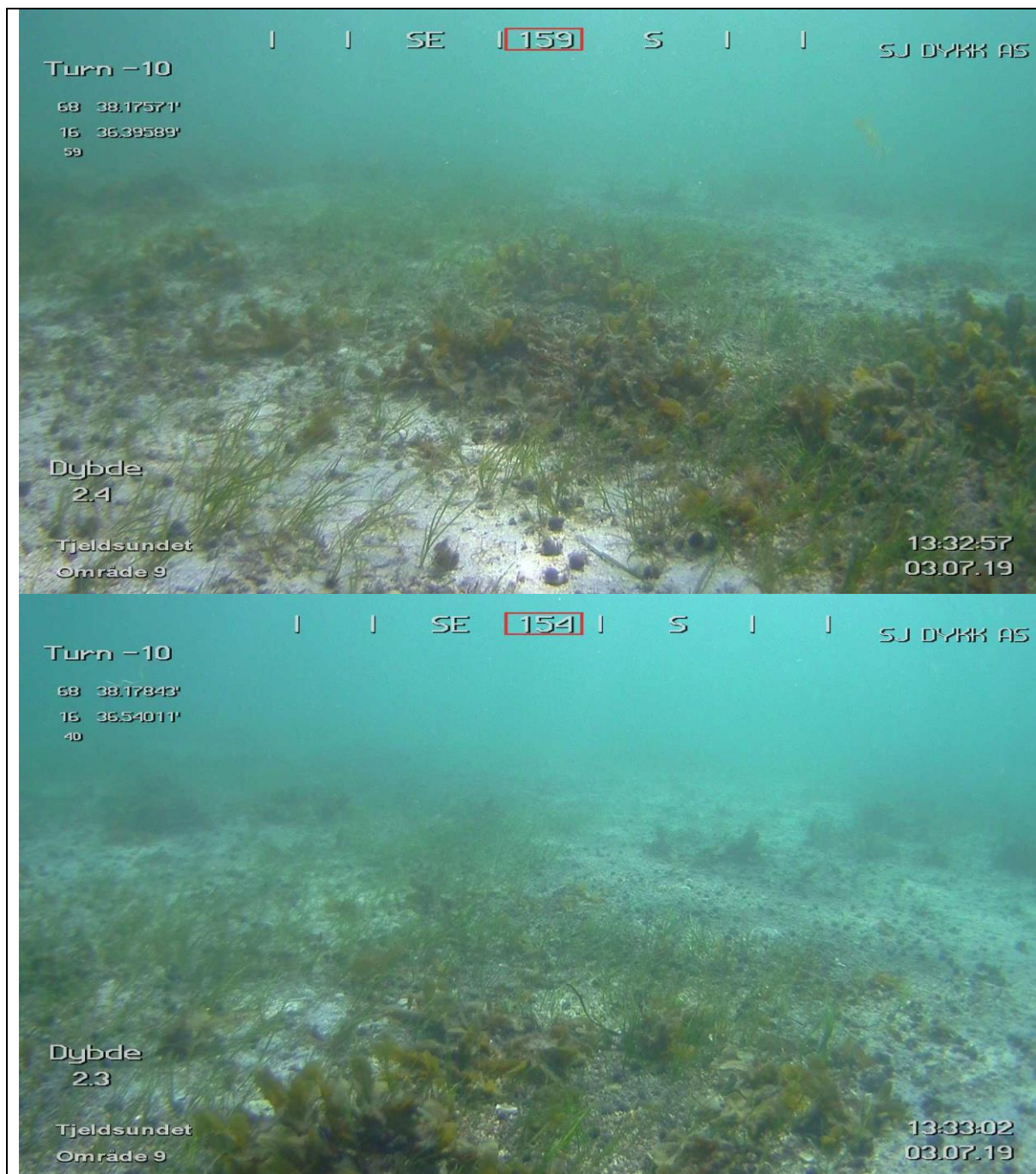
Bilder:

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

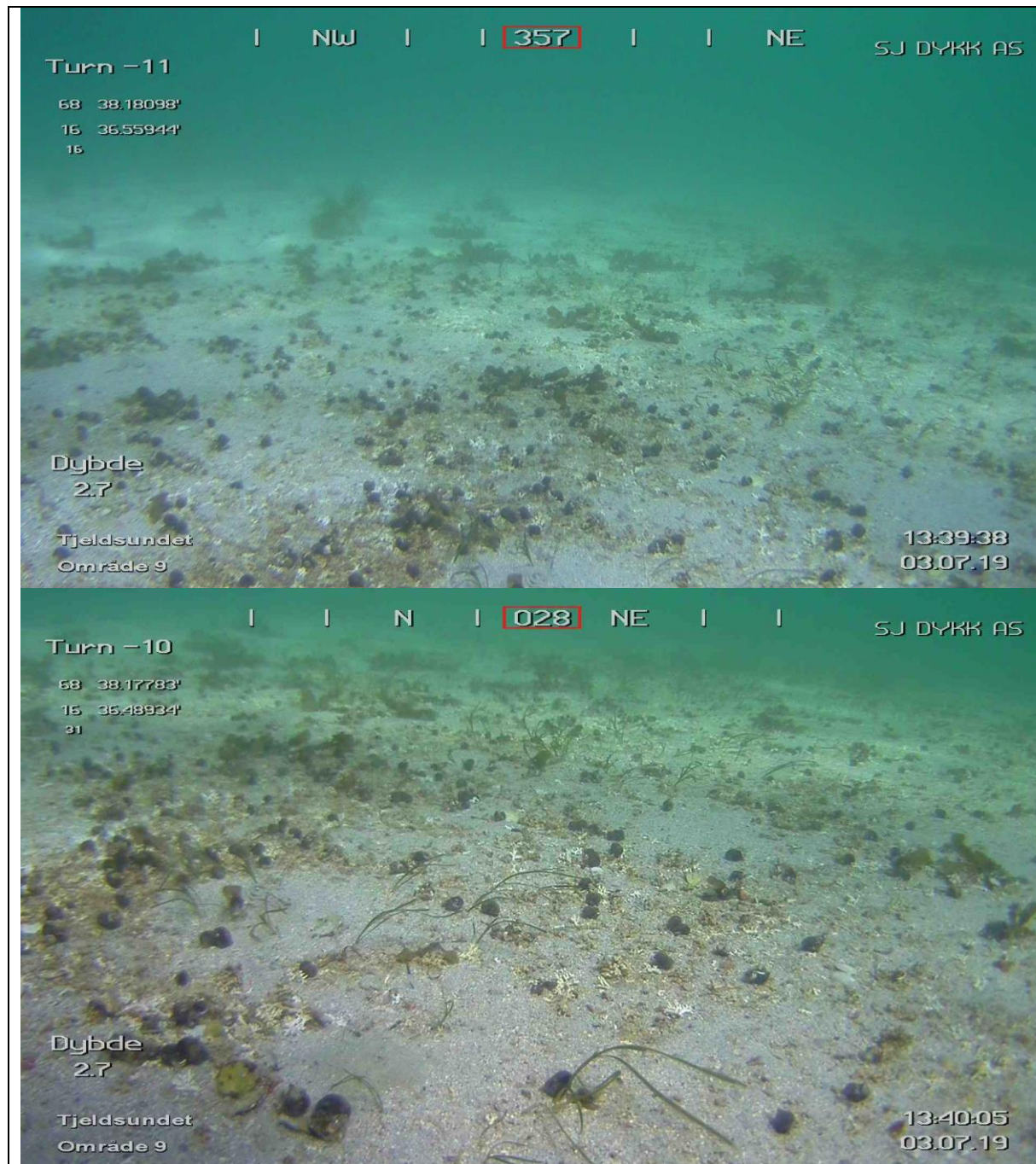
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

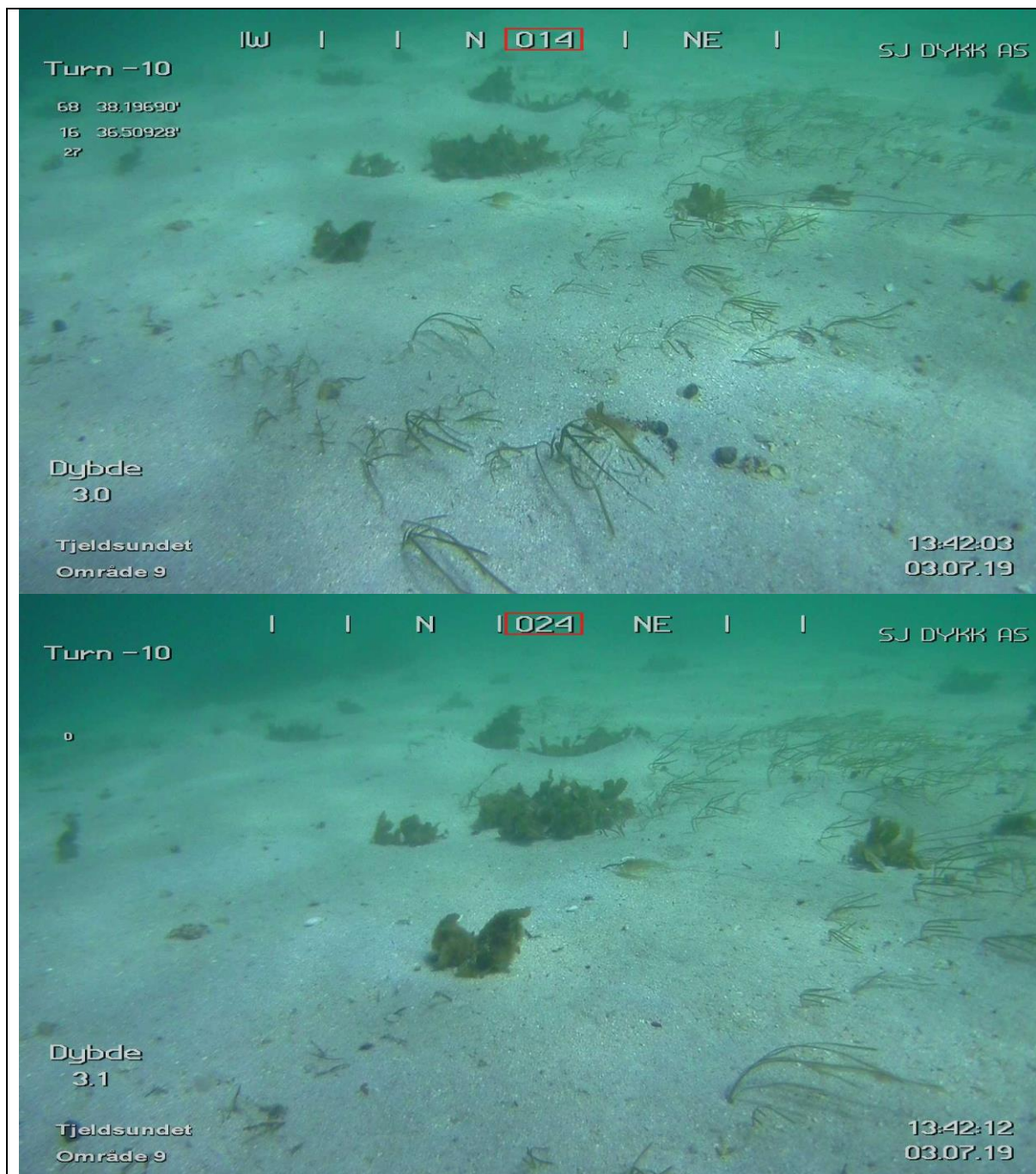
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

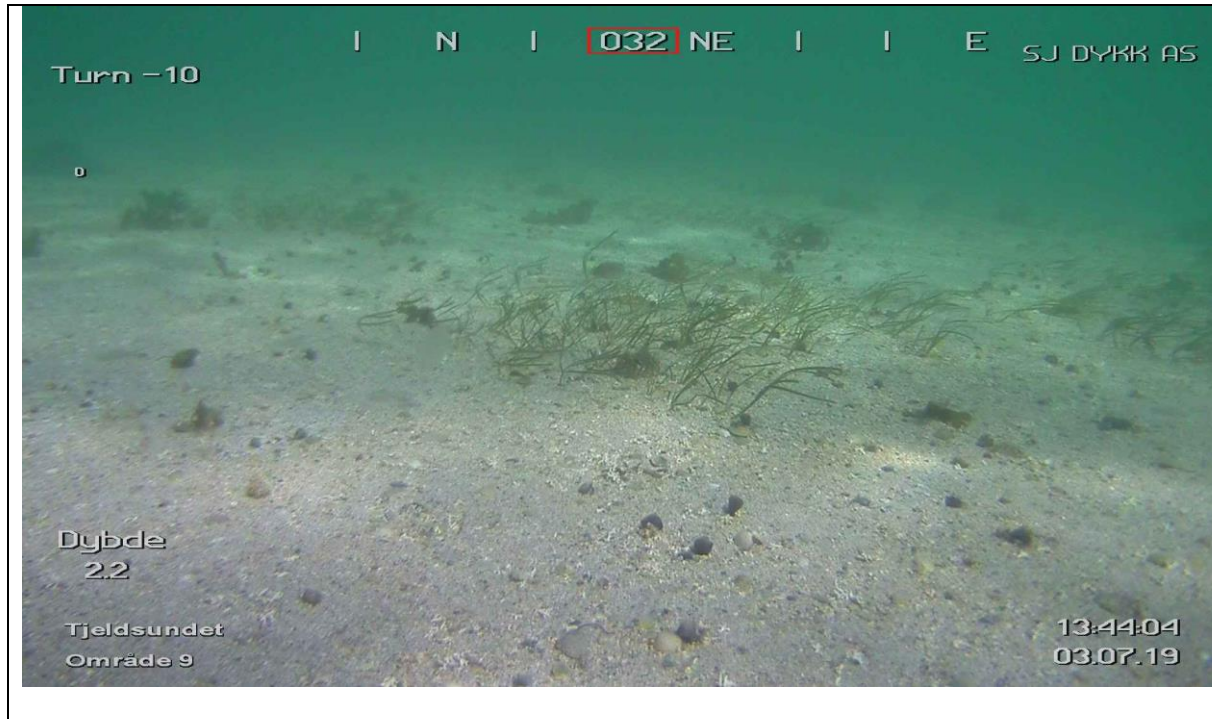
SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

Rapportskriver:

Koen Dijkstra
SJ Dykk AS

ROV pilot:

Eirik Teigen
SJ Dykk AS